

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (veliko vijeće)

8. rujna 2020.*

Sadržaj

Pravni okvir	4
Europska socijalna povelja	4
Povelja Zajednice o osnovnim socijalnim pravima radnika	4
Povelja Europske unije o temeljnim pravima	5
Direktiva 2003/88/EZ	5
Pravilnik o osoblju	5
Okolnosti spora	7
Tužba pred Općim sudom i pobijana presuda	7
Zahtjevi stranaka i postupak pred Sudom	9
O žalbama	10
Prvi žalbeni i protužalbeni razlog Vijeća, koji se temelji na pogreškama koje se tiču prava koje su utjecale na opseg nadležnosti Općeg suda u razmatranju tužbe	10
Prvi dio, koji se temelji na pogrešci koja se tiče prava jer nije izmijenjena kvalifikacija predmeta prvostupanjske tužbe	10
– Argumentacija stranaka	10
– Ocjena Suda	10
Drugi dio, koji se temelji na pogreškama koje se tiču prava u vezi s dopuštenosti i dosegom prigovora nezakonitosti istaknutog u prvostupanjskom postupku	11
– Argumentacija stranaka	11
– Ocjena Suda	12

* Jezik postupka: francuski

Prvi Komisijin žalbeni razlog i drugi žalbeni i protužalbeni razlog Vijeća, koji se temelje na pogreškama koje se tiču prava u pogledu tumačenja članka 31. stavka 2. Povelje i Direktive 2003/88 te utvrđenja o povredi prava na plaćeni godišnji odmor	13
Prva dva dijela, koji se temelje, redom, na pogrešci koja se tiče prava u pogledu mogućnosti pozivanja na direktive protiv institucija Unije i na pogrešnoj definiciji dosega prava na plaćeni godišnji odmor iz članka 31. stavka 2. Povelje, tumačenog u vezi s Direktivom 2003/88	13
– Argumentacija stranaka	13
– Ocjena Suda	14
Treći dio, koji se temelji na pogrešci koja se tiče prava u pogledu prirode i svrhe prava sadržanog u članku 31. stavku 2. Povelje	15
– Argumentacija stranaka	15
– Ocjena Suda	17
O tužbi pred Općim sudom	19
Prvi tužbeni razlog, koji se temelji na povredi posebne prirode i svrhe prava na godišnji odmor	20
Drugi tužbeni razlog, koji se temelji na povredi općeg načela jednakog postupanja	20
Treći tužbeni razlog, koji se temelji na povredi načela zaštite legitimnih očekivanja	21
Četvrti tužbeni razlog, koji se temelji na povredi prava na poštovanje privatnog i obiteljskog života	21
Troškovi	22

„Žalba – Javna služba – Pravilnik o osoblju za dužnosnike Europske unije – Reforma od 1. siječnja 2014. – Članak 6. Priloga X. – Dužnosnici i članovi ugovornog osoblja upućeni na rad u treću zemlju – Nove odredbe o dodjeli danâ plaćenog godišnjeg odmora – Prigovor nezakovitosti – Povelja Europske unije o temeljnim pravima – Članak 31. stavak 2. – Direktiva 2003/88/EZ – Temeljno pravo na plaćeni godišnji odmor”

U spojenim predmetima C-119/19 P i C-126/19 P,

povodom dviju žalbi na temelju članka 56. Statuta Suda Europske unije, podnesenih 14. veljače 2019. odnosno 15. veljače 2019.,

Europska komisija, koju zastupaju T. Bohr, G. Gattinara i L. Vernier, u svojstvu agenata,

žalitelj,

a druge stranke postupka su:

Francisco Carreras Sequeros, sa stalnom adresom u Addis Abebi (Etiopija),

Mariola de las Heras Ojeda, sa stalnom adresom u Ciudad de Guatemali (Gvatemala),

Olivier Maes, sa stalnom adresom u Skoplju (Sjeverna Makedonija),

Gabrio Marinozzi, sa stalnom adresom u Santo Domingu (Dominikanska Republika),

Giacomo Misericchi, sa stalnom adresom u Islamabadu (Pakistan),

Marc Thieme Groen, sa stalnom adresom u Kampali (Uganda),

koje zastupaju S. Orlandi i T. Martin, *avocats*,

tužitelji u prvostupanjskom postupku,

Europski parlament, koji zastupaju O. Caisou-Rousseau, J. Steele i E. Taneva, u svojstvu agenata,

Vijeće Europske unije, koje zastupaju M. Bauer i R. Meyer, u svojstvu agenata,

intervenijenti u prvostupanjskom postupku (C-119/19 P),

i

Vijeće Europske unije, koje zastupaju M. Bauer i R. Meyer, u svojstvu agenata,

žalitelj,

a druge stranke postupka su:

Francisco Carreras Sequeros, sa stalnom adresom u Addis Abebi,

Mariola de las Heras Ojeda, sa stalnom adresom u Ciudad de Guatemali,

Olivier Maes, sa stalnom adresom u Skoplju,

Gabrio Marinozzi, sa stalnom adresom u Santo Domingu,

Giacomo Misericchi, sa stalnom adresom u Islamabadu,

Marc Thieme Groen, sa stalnom adresom u Kampali,

koje zastupaju S. Orlandi i T. Martin, *avocats*,

tužitelji u prvostupanjskom postupku,

Europska komisija, koju zastupaju G. Gattinara, T. Bohr i L. Vernier, u svojstvu agenata,

tuženik u prvostupanjskom postupku,

Europski parlament, koji zastupaju O. Caisou-Rousseau, J. Steele i E. Taneva, u svojstvu agenata,

intervenijent u prvostupanjskom postupku (C-126/19 P),

SUD (veliko vijeće)

u sastavu: K. Lenaerts, predsjednik, R. Silva de Lapuerta, potpredsjednica, J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev, A. Prechal, S. Rodin i L. S. Rossi (izvjestiteljica), predsjednici vijeća, E. Juhász, M. Ilešič, J. Malenovský, F. Biltgen, K. Jürimäe, A. Kumin, N. Jääskinen i N. Wahl, suci,

nezavisna odvjetnica: J. Kokott,

tajnik: V. Giacobbo-Peyronnel, administratorica,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 3. veljače 2020.,

saslušavši mišljenje nezavisne odvjetnice na raspravi održanoj 26. ožujka 2020.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Europska komisija i Vijeće Europske unije svojim žalbama traže ukidanje presude Općeg suda Europske unije od 4. prosinca 2018., Carreras Sequeros i dr./Komisija (T-518/16, u daljnjem tekstu: pobijana presuda, EU:T:2018:873), kojom je taj sud poništio Komisijine odluke o utvrđivanju za 2014. broja dana godišnjeg odmora tužiteljâ u prvostupanjskom postupku, odnosno Francisca Carrerasa Sequerosa, Mariole de las Heras Ojede, Oliviera Maesa, Gabrija Marinozzija, Giacoma Miserocchija i Marca Thiemea Groena (u daljnjem tekstu zajedno: Carreras Sequeros i dr.), pri čemu su svi oni Komisijini dužnosnici ili članovi ugovornog osoblja (u daljnjem tekstu: sporne odluke).

Pravni okvir

Europska socijalna povelja

- 2 Europska socijalna povelja, potpisana u Torinu 18. listopada 1961. u okviru Vijeća Europe i revidirana u Strasbourgu 3. svibnja 1996., stupila je na snagu 1999. Sve su države članice stranke te konvencije, s obzirom na to da su joj pristupile u izvornoj odnosno revidiranoj verziji ili, pak, u objema verzijama.

- 3 U njezinoj revidiranoj verziji, člankom 2. Europske socijalne povelje propisano je:

„Radi osiguranja učinkovitog ostvarivanja prava na pravične radne uvjete, ugovorne stranke se obvezuju [...] osigurati odobravanje plaćenog godišnjeg odmora od najmanje četiri tjedna [...]”

Povelja Zajednice o osnovnim socijalnim pravima radnika

- 4 Točkom 8. Povelje Zajednice o osnovnim socijalnim pravima radnika, koja je donesena na sastanku Europskog vijeća održanom u Strasbourgu 9. prosinca 1989., određuje se:

„Svaki radnik Europske zajednice ima pravo na odmor tijekom tjedna i na godišnje plaćene odmore, čije trajanje treba uskladiti s nacionalnim praksama.”

Povelja Europske unije o temeljnim pravima

- 5 Člankom 31. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja), naslovljenim „Poštenu i pravični radni uvjeti”, određuje se:

„1. Svaki radnik ima pravo na radne uvjete kojima se čuvaju njegovo zdravlje, sigurnost i dostojanstvo.
2. Svaki radnik ima pravo na ograničenje najduljeg radnog vremena, na dnevni i tjedni odmor te na plaćeni godišnji odmor.”

Direktiva 2003/88/EZ

- 6 Članak 1. Direktive 2003/88/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 4. studenoga 2003. o određenim vidovima organizacije radnog vremena (SL 2003., L 299, str. 9.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 5., svezak 2., str. 31.) glasi:

„1. Ova Direktiva postavlja minimalne sigurnosne i zdravstvene uvjete za organizaciju radnog vremena.

2. Ova se Direktiva primjenjuje na:

(a) najkraća razdoblja [...] godišnjeg odmora [...]

[...].”

- 7 U skladu s člankom 7. Direktive 2003/88, naslovljenim „Godišnji odmor”:

„1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi svaki radnik imao pravo na plaćeni godišnji odmor u trajanju od najmanje četiri tjedna, ovisno o uvjetima za stjecanje prava i za odobravanje takvog odmora utvrđenim nacionalnim propisima i/ili praksom.

2. Najkraći plaćeni godišnji odmor ne može se zamijeniti novčanom naknadom, osim u slučaju prestanka radnog odnosa.”

- 8 Člankom 14. te direktive, naslovljenim „Posebne odredbe Zajednice”, propisuju se:

„Ova se Direktiva ne primjenjuje kad drugi pravni akti Zajednice sadrže posebne uvjete u vezi s organizacijom radnog vremena za određena zanimanja ili djelatnosti vezane uz ta zanimanja.”

- 9 Člankom 23. navedene direktive, naslovljenim „Razina zaštite”, određuje se:

„Ne dovodeći u pitanje pravo država članica da ovisno o promijenjenim okolnostima u pogledu radnog vremena stvaraju različite zakone i druge propise ili ugovorne odredbe, a uz uvjet da se poštuju minimalni zahtjevi utvrđeni u ovoj Direktivi, provođenje ove Direktive ne predstavlja razlog za smanjivanje opće razine zaštite radnika.”

Pravilnik o osoblju

- 10 Pravilnik o osoblju za dužnosnike Europske unije (u daljnjem tekstu: Pravilnik o osoblju) utvrđen je Uredbom Vijeća (EEZ, Euratom, EZUČ) br. 259/68 od 29. veljače 1968. o utvrđivanju Pravilnika o osoblju za dužnosnike i [Uvjeta zaposlenja koji se primjenjuju na ostale službenike] Europskih zajednica i kojom se uvode posebne mjere koje su privremeno primjenjive na dužnosnike Komisije (SL

1968., L 56, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 1., svezak 6., str. 3.), kako je izmijenjena Uredbom (EU, Euratom) br. 1023/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2013. (SL 2013., L 287, str. 15.).

- 11 Članak 1.e stavak 2. Pravilnika o osoblju, koji se nalazi u njegovim općim odredbama te se na temelju članka 80. stavka 4. Uvjeta zaposlenja koji se primjenjuju na ostale službenike Europskih zajednica (u daljnjem tekstu: Uvjeti zaposlenja) analogijom primjenjuje na članove ugovornog osoblja, glasi:

„Dužnosnicima u aktivnoj službi osiguravaju se uvjeti rada u skladu s odgovarajućim zdravstvenim i sigurnosnim standardima koji odgovaraju barem minimalnim zahtjevima koji se primjenjuju u okviru mjera donesenih u tim područjima na temelju Ugovorâ.”

- 12 Članak 57. prvi stavak Pravilnika o osoblju, koji se na temelju članka 16. i 91. Uvjeta zaposlenja analogijom primjenjuje na članove ugovornog osoblja, glasi:

„Dužnosnici imaju pravo na godišnji odmor od najmanje dvadeset četiri radna dana i najviše trideset radnih dana za kalendarsku godinu u skladu s pravilima koje sporazumno trebaju donijeti tijela za imenovanje institucija Unije nakon savjetovanja s odborom za Pravilnik o osoblju.”

- 13 Prilog X. Pravilniku o osoblju sadržava posebne i odstupajuće odredbe koje se primjenjuju na dužnosnike koji su upućeni na rad u treću zemlju. Na temelju članka 118. Uvjeta zaposlenja, neke od tih odredbi analogno se primjenjuju na članove ugovornog osoblja koji se nalaze u istoj situaciji. To je slučaj s člankom 6. Priloga X. Pravilniku o osoblju.

- 14 Člankom 6. Priloga X. Pravilniku o osoblju, u verziji prije stupanja na snagu Uredbe br. 1023/2013, u pogledu osoblja koje je upućeno na rad u treću zemlju utvrđivalo se sljedeće:

„Dužnosnik ima pravo na tri i pol radna dana godišnjeg odmora u jednoj kalendarskoj godini za svaki mjesec staža u službi.”

- 15 Uvodna izjava 27. Uredbe br. 1023/2013 glasi:

„Primjereno je osuvremeniti uvjete rada osoblja zaposlenog u trećim zemljama i učiniti ih isplativijima istodobno ostvarujući uštede troškova. Trebalo bi uskladiti pravo na godišnji odmor te bi trebalo predvidjeti mogućnost da se obuhvati širi raspon mjerila za određivanje naknade za životne uvjete, a da se ne utječe na ukupni cilj stvaranja ušteda troškova. Uvjete dodjeljivanja naknade za smještaj trebalo bi preispitati kako bi se više uzeli u obzir lokalni uvjeti i kako bi se smanjilo administrativno opterećenje.”

- 16 Od stupanja na snagu članka 1. točke 70. podtočke (a) Uredbe br. 1023/2013 1. siječnja 2014., člankom 6. Priloga X. Pravilniku o osoblju (u daljnjem tekstu: novi članak 6. Priloga X. Pravilniku o osoblju) u pogledu dužnosnika upućenih na rad u treću zemlju određuje se sljedeće:

„Dužnosnik ima pravo na dva radna dana godišnjeg odmora u jednoj kalendarskoj godini za svaki mjesec staža u službi.

Neovisno o stavku 1. ovog članka, dužnosnici već upućeni na rad u treće zemlje na dan 1. siječnja 2014. imaju pravo na:

- tri radna dana od 1. siječnja 2014. do 31. prosinca 2014.;
- dva i pol radna dana od 1. siječnja 2015. do 31. prosinca 2015.”

Okolnosti spora

- 17 Okolnosti spora izložene su u točkama 1. do 8. pobijane presude. Za potrebe ovog postupka moguće ih je sažeti kako slijedi.
- 18 Carreras Sequeros i dr. Komisijini su dužnosnici ili članovi ugovornog osoblja. Svi su bili upućeni na rad u treće zemlje, i to već prije 1. siječnja 2014.
- 19 Osobni spisi Carrerasa Sequerosa i dr. ažurirani su kako bi se uzeo u obzir novi članak 6. drugi stavak prva alineja Priloga X. Pravilniku o osoblju te im je tako dodijeljeno 36 radnih dana godišnjeg odmora za 2014., u odnosu na 42 radna dana za prethodnu godinu.
- 20 Carreras Sequeros i dr. između 17. veljače i 13. ožujka 2014. podnijeli su žalbe. Tijelo za imenovanje odnosno tijelo ovlašteno za sklapanje ugovora o radu, ovisno o slučaju, odbilo je te žalbe odlukama od 23. svibnja 2014., sastavljenima na isti način.

Tužba pred Općim sudom i pobijana presuda

- 21 Svojom tužbom podnesenom Općem sudu Carreras Sequeros i dr. prvim dijelom tužbenog zahtjeva tražili su proglašenje novog članka 6. Priloga X. Pravilniku o osoblju nezakonitim, a drugim dijelom tužbenog zahtjeva poništenje spornih odluka o smanjenju svojih godišnjih odmora „počevši od 2014. [godine]”.
- 22 U potporu svojoj tužbi Carreras Sequeros i dr. naveli su četiri tužbena razloga, koji su se temeljili na povredi, redom, posebne prirode i svrhe prava na godišnji odmor, općeg načela jednakog postupanja, načela zaštite legitimnih očekivanja te prava na poštovanje privatnog i obiteljskog života.
- 23 Prije nego što je započeo njihovo razmatranje, Opći sud je, kao prvo, u točkama 24. do 26. pobijane presude naveo da se predmet tužbe odnosi na utvrđivanje prava na godišnji odmor Carrerasa Sequerosa i dr. samo za 2014. te da je u okviru te tužbe istaknut prigovor nezakonitosti novog članka 6. Priloga X. Pravilniku o osoblju.
- 24 Kao drugo, Opći sud je u točkama 27. do 39. pobijane presude razmatrao doseg i dopuštenost prigovora nezakonitosti koji su istaknuli Carreras Sequeros i dr. U tom je pogledu, a nakon što je podsjetio na vlastitu sudsku praksu, Opći sud u točki 35. te presude smatrao da, „[s] obzirom na vezu koja povezuje prijelazne odredbe s konačnim odredbama, kao i to da prve nemaju razloga za postojanje bez drugih, te s obzirom na nepostojanje margine prosudbe nadležnog tijela, u ovom slučaju valja smatrati da postoji izravna pravna veza između [spornih] odluka i novog članka 6. prvog stavka Priloga X. Pravilniku o osoblju i da je taj prvi stavak kao provedba novog članka 6. drugog stavka prve alineje Priloga X. Pravilniku o osoblju barem neizravno primjenjiv na navedene odluke u dijelu u kojem je bio relevantan za njihovo donošenje, uzimajući u obzir da su se one u biti temeljile na njemu iako on formalno nije bio pravna osnova”. Stoga su, u skladu s točkom 36. navedene presude, „[sporne] odluke u pogledu [Carrerasa Sequerosa i dr.] činile prvu primjenu novog članka 6. Priloga X. Pravilniku o osoblju zbog čega su od 2016. imali samo 24 dana godišnjeg odmora”.
- 25 Opći sud je u točki 39. pobijane presude zaključio svoje razmatranje o dosegu i dopuštenosti prigovora nezakonitosti smatrajući da, „iako se [sporne] odluke formalno temelje na prijelaznoj odredbi iz novog članka 6. drugog stavka prve alineje Priloga X. Pravilniku o osoblju, koja se odnosi samo na 2014., [Carreras Sequeros i dr.] iznimno mogu osporavati i zakonitost konačnog sustava godišnjeg odmora utvrđenog prvim stavkom navedenog članka”.

- 26 Opći sud zatim je razmotrio prvi tužbeni razlog Carrerasa Sequerosa i dr., koji se temeljio na povredi posebne prirode i svrhe prava na godišnji odmor, te je u točki 113. pobijane presude zaključio da je taj tužbeni razlog osnovan. Opći sud stoga je prihvatio tužbu Carrerasa Sequerosa i dr. a da pritom nije razmatrao ostale tužbene razloge.
- 27 Kako bi donio taj zaključak, Opći sud je u točkama 60. do 70. pobijane presude prije svega provjerio može li se protiv zakonodavca Unije pozivati na Direktivu 2003/88, kao što su to tvrdili Carreras Sequeros i dr. Utvrđujući da direktiva, kao takva, ne obvezuje institucije Unije, Opći sud je u točki 61. navedene presude naveo tri slučaja u kojima one ipak moraju uzeti u obzir direktive. Konkretno, Opći sud razmotrio je može li se protiv zakonodavca Unije pozivati na Direktivu 2003/88, s obzirom na to da se njome odražava temeljno pravo, u ovom slučaju pravo na godišnji odmor, zajamčeno člankom 31. stavkom 2. Povelje.
- 28 Pozivajući se na objašnjenja predsjedništva Konvencije o Povelji o temeljnim pravima (SL 2007., C 303, str. 17.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 1., svezak 7., str. 104.), Opći sud je u točkama 69. i 70. pobijane presude smatrao da, „[b]udući da je Direktiva 2003/88 konkretan izraz načela navedenog u članku 31. stavku 2. Povelje [...], zakonodavac, koji je dužan poštovati taj članak koji ima istu pravnu snagu kao i Ugovori, nije mogao zanemariti sadržaj navedene direktive”, što je dovelo do toga da se novi članak 6. Priloga X. Pravilniku o osoblju mora izuzeti od primjene „ako se pokaže da nije u skladu s pravom na godišnji odmor, čija priroda i svrha proizlaze iz članka 31. stavka 2. Povelje, u vezi s Direktivom 2003/88”.
- 29 Kao drugo, Opći sud je, provjeravajući u točkama 72. do 96. navedene presude povređuje li se novim člankom 6. Priloga X. Pravilniku o osoblju pravo na godišnji odmor, uzeo u obzir sadržaj odredaba Direktive 2003/88 i njezin zadani cilj. On je u točkama 88. i 89. te presude smatrao da pravo na godišnji odmor iz članka 31. stavka 2. Povelje po svojoj prirodi u načelu promiče poboljšanje životnih i radnih uvjeta radnika te da okolnost da je broj dana godišnjeg odmora utvrđen novim člankom 6. Priloga X. Pravilniku o osoblju veći od minimuma koji se zahtijeva člankom 7. Direktive 2003/88 nije dovoljna, kao što to tvrdi Komisija, kako bi se zaključilo da se tim novim člankom ne povređuje pravo na godišnji odmor.
- 30 Naprotiv, Opći sud je u točkama 90. do 96. pobijane presude u biti smatrao da se znatno smanjenje trajanja godišnjeg odmora dužnosnika i službenika upućenih na rad u treće zemlje, koje je u tri godine smanjeno s 42 na 24 dana, ne može smatrati spojivim s načelom kojim se promiče poboljšanje životnih i radnih uvjeta zainteresiranih osoba i da opseg tako provedenog smanjenja nije ublažen drugim odredbama Pravilnika o osoblju i njegovih priloga, koji čine okvir u kojem se nalazi novi članak 6. Priloga X. Pravilniku o osoblju. Naime, Opći sud je smatrao da su te odredbe nebitne, nedostatne ili marginalne u smislu protuteže smanjenju broja dana godišnjeg odmora koje proizlazi iz novog članka 6. Priloga X. Pravilniku o osoblju.
- 31 Kao treće, Opći sud je provjerio može li se tako utvrđena povreda prava na godišnji odmor opravdati na odgovarajući način, što je zatim isključio, nakon razmatranja provedenog u točkama 98. do 112. pobijane presude.
- 32 Konkretno, Opći sud je u točkama 109. i 110. navedene presude istaknuo da prilikom smanjivanja godišnjeg odmora na 24 radna dana počevši od 2016. zakonodavac Unije nije uzeo u obzir okolnost da dužnosnici i službenici koji su raspoređeni unutar Unije imaju pravo na godišnji odmor do 30 radnih dana, ovisno o svojoj dobi i razredu, niti je provjerio može li se dopustom za oporavak kao takvim, koji je predviđen u članku 8. prvom stavku Priloga X. Pravilniku o osoblju, zajamčiti svakom dužnosniku i službeniku upućenom na rad u treću zemlju, koji je u posebno teškoj situaciji, dovoljna zaštita njegova zdravlja i sigurnosti, iako se na temelju te odredbe taj dopust za oporavak može odobriti samo iznimno, i to posebnom obrazloženom odlukom.

33 Stoga je Opći sud u točki 112. pobijane presude ocijenio da zakonodavac Unije nije provjerio je li novi članak 6. Priloga X. Pravilniku o osoblju nerazmjerni zahvat u pravo na godišnji odmor dužnosnika i službenika upućenih na rad u treće zemlje. Posljedično, Opći sud je smatrao da Komisija nije mogla na temelju novog članka 6. Priloga X. Pravilniku o osoblju valjano donijeti sporne odluke te ih je poništio.

Zahtjevi stranaka i postupak pred Sudom

34 U predmetu C-119/19 P Komisija zahtijeva od Suda ukidanje pobijane presude, vraćanje predmeta Općem sudu radi odlučivanja o drugom, trećem i četvrtom tužbenom razlogu iz prvostupanjskog postupka te naknadno donošenje odluke o troškovima.

35 U predmetu C-126/19 P Vijeće zahtijeva od Suda prihvaćanje žalbe, odlučivanje o predmetu, odbijanje tužbe iz prvostupanjskog postupka kao neosnovane te nalaganje Carrerasu Sequerosu i dr. snošenja troškova Vijeća u okviru ovog postupka.

36 S druge strane, Carreras Sequeros i dr. zahtijevaju od Suda odbijanje žalbi te nalaganje Komisiji i Vijeću snošenja troškova.

37 Europski parlament, intervenijent u prvostupanjskom postupku, zahtijeva od Suda prihvaćanje žalbi.

38 U skladu s člankom 54. stavkom 2. Poslovnika Suda, predsjednik Suda 12. ožujka 2019. odlučio je spojiti predmete C-119/19 P i C-126/19 P u svrhu pisanog i usmenog dijela postupka kao i donošenja presude.

39 U skladu s člankom 133. stavcima 1. i 2. Poslovnika, koji se na temelju članka 190. stavka 1. navedenog Poslovnika primjenjuje na žalbu, Komisija i Vijeće zatražili su da se o žalbama odlučuje u ubrzanom postupku.

40 Odlukom od 12. ožujka 2019. predsjednik Suda odbio je te zahtjeve. Naime, ni razlog koji se temelji na navodnoj pravnoj nesigurnosti u vezi s novim člankom 6. Priloga X. Pravilniku o osoblju, koja navodno proizlazi iz pobijane presude, ni razlog koji se temelji na broju dužnosnika na koje se potencijalno odnose posljedice navedene presude ne mogu kao takvi predstavljati iznimne okolnosti koje mogu opravdati odlučivanje o predmetu u ubrzanom postupku (vidjeti u tom smislu rješenje od 7. travnja 2016., Vijeće/Front Polisario, C-104/16 P, neobjavljeno, EU:C:2016:232, t. 7. i navedenu sudsku praksu). Istovjetna ocjena nalaže se i u pogledu administrativnih zapreka u vezi s upravljanjem delegiranim osobljem u trećim zemljama, što je također istaknuto u potporu Komisijinu zahtjevu.

41 Međutim, imajući u vidu važnost predmeta C-119/19 P i C-126/19 P za Uniju i njezine institucije, predsjednik Suda odlučio je primjenom članka 53. stavka 3. Poslovnika tim predmetima dati prednost u odlučivanju.

42 Aktom podnesenim 30. travnja 2019. Vijeće je uložilo protužalbu u predmetu C-119/19 P.

43 Carreras Sequeros i dr. zahtijevaju odbijanje te protužalbe i nalaganje Vijeću snošenja troškova.

44 Aktom podnesenim 20. svibnja 2019. Europska služba za vanjsko djelovanje (ESVD) zatražila je intervenciju u predmetu C-119/19 P u potporu Komisijinu zahtjevu.

45 Rješenjem od 29. srpnja 2019., Komisija/Carreras Sequeros i dr. (C-119/19 P, neobjavljeno, EU:C:2019:658) predsjednik Suda odbio je taj zahtjev.

O žalbama

46 Žalbe se u biti temelje na trima žalbenim razlozima.

Prvi žalbeni i protužalbeni razlog Vijeća, koji se temelji na pogreškama koje se tiču prava koje su utjecale na opseg nadležnosti Općeg suda u razmatranju tužbe

47 Taj se razlog sastoji od dvaju dijelova.

Prvi dio, koji se temelji na pogrešci koja se tiče prava jer nije izmijenjena kvalifikacija predmeta prvostupanjske tužbe

– Argumentacija stranaka

48 Prema mišljenju Vijeća, kojem se pridružuje Komisija u svojim odgovorima na žalbu i protužalbu Vijeća, Opći sud pogrešno je u točki 26. pobijane presude i njezinoj izreci smatrao da spornim odlukama nije provedeno utvrđivanje broja dana godišnjeg odmora za 2014. primjenom novog članka 6. drugog stavka prve alineje Priloga X. Pravilniku o osoblju, nego smanjenje broja dana godišnjeg odmora.

49 Vijeće smatra da je Opći sud bio dužan pravilno kvalificirati predmet tužbe, kao što je za to nadležan. Vijeće smatra da bi takva neizmjena kvalifikacije predmeta tužbe uzrokovala dvostruku štetnu posljedicu.

50 S jedne strane, Opći sud bi zbog nje naložio Komisiji da Carrerasu Sequerosu i dr. vrati broj dana godišnjeg odmora na koji su imali pravo prije izmjena Pravilnika o osoblju. Međutim, Vijeće podsjeća, upućujući osobito na rješenje od 26. listopada 1995., Pevasa i Inpesca/Komisija (C-199/94 P i C-200/94 P, EU:C:1995:360, t. 24.), da sud Unije nije nadležan za davanje naloga upravi kao ni za nalaganje posebnog izvršenja svoje presude. Usto, više ne postoji pravna osnova koja bi Komisiji omogućila da poduzme mjere koje bi obuhvaćalo izvršenje izreke pobijane presude, s obzirom na to da je članak 6. Priloga X. Pravilniku o osoblju, u verziji prije stupanja na snagu Uredbe br. 1023/2013, njome stavljen izvan snage.

51 S druge strane, Vijeće tvrdi da poništenje spornih odluka koje se odnose na „smanjenje” broja dana godišnjeg odmora za 2014. mijenja broj dana odmora koji se mogu dodijeliti dotičnim dužnosnicima i službenicima te stoga samu bit spornih odluka. Pobijana presuda stoga bi zamijenila odluke kojima se za 2014. broj dana godišnjeg odmora na koji imaju pravo Carreras Sequeros i dr. utvrđuje u visini od 36 dana drugim odlukama koje taj broj utvrđuju u visini od 42 dana. Opći sud na taj bi način izmijenio sporne odluke, čime bi prekoračio svoje ovlasti.

52 Carreras Sequeros i dr. osporavaju argumentaciju Vijeća.

– Ocjena Suda

53 Valja primijetiti da – iako je u točki 25. pobijane presude Opći sud sažeo predmet drugog dijela tužbenog zahtjeva Carrerasa Sequerosa i dr. na način da se odnosi na poništenje spornih odluka kojima su „[smanjena]” njihova prava na godišnji odmor počevši od 2014. – iz točke 27. navedene presude proizlazi, među ostalim, da je Opći sud sporne odluke kvalificirao na način da je njima „samo određen broj dana godišnjeg odmora za 2014. godinu”. Vijeće je stoga barem djelomično pogrešno tumačilo obrazloženje pobijane presude.

- 54 Usto, okolnost da se točkom 1. izreke pobijane presude proglašava poništenje navedenih odluka „o smanjenju” broja dana godišnjeg odmora Carrerasa Sequerosa i dr. za 2014. ni na koji način ne znači da je Opći sud, osim eventualne formalne netočnosti tog izraza, povrijedio predmet spora koji se pred njim vodi ili da je Komisiji naložio posebno izvršenje pobijane presude.
- 55 Naime, s jedne strane, kad je riječ o predmetu spora, važno je istaknuti da Vijeće ne osporava utvrđenje Općeg suda iz točaka 32. i 33. pobijane presude prema kojem, u biti, nadležno tijelo nije raspolagalo nikakvim manevarskim prostorom za određivanje broja dana godišnjeg odmora nakon što je 1. siječnja 2014. stupio na snagu novi članak 6. Priloga X. Pravilniku o osoblju, što je primjenom novog članka 6. drugog podstavka prve alineje Priloga X. Pravilniku o osoblju u pogledu Carrerasa Sequerosa i dr. dovelo do smanjenja njihova godišnjeg odmora za 2014. za šest dana u odnosu na 2013.
- 56 S druge strane, kad je riječ o navodu Vijeća prema kojem je Opći sud prekoračio svoje ovlasti jer je u odnosu na Komisiju izdao naloge koji se odnose na načine izvršenja pobijane presude, valja podsjetiti na to da, kada Opći sud poništi akt institucije, ona je na temelju članka 266. UFEU-a dužna poduzeti potrebne mjere kako bi postupila u skladu s presudom Općeg suda.
- 57 Međutim, člankom 266. UFEU-a ne određuje se priroda mjera koje dotična institucija mora poduzeti radi takvog izvršenja pa je na njoj da ih utvrdi (vidjeti u tom smislu presudu od 14. lipnja 2016., Komisija/McBride i dr., C-361/14 P, EU:C:2016:434, t. 52. i 53.). Usto, člankom 266. UFEU-a instituciju koja je donijela poništeni akt obvezuje se samo u granicama onoga što je potrebno za osiguranje izvršenja presude o poništenju (presuda od 6. ožujka 2003., Interporc/Komisija, C-41/00 P, EU:C:2003:125, t. 30.).
- 58 Međutim, suprotno onomu što tvrdi Vijeće, iz pobijane presude uopće ne proizlazi da je, povrh poništenja spornih odluka, Opći sud povredom članka 266. UFEU-a naložio Komisiji da ih zamijeni novim odlukama kojima bi se Carrerasu Sequerosu i dr. za 2014. odobrio broj dana godišnjeg odmora koji su mogli tražiti prije izmjene Pravilnika o osoblju Uredbom br. 1023/2013.
- 59 Usto, budući da je Opći sud samo poništio sporne odluke, ne može mu se prigovoriti da ih je izmijenio.
- 60 Uostalom, iz Komisijinih pismena, kao i iz pismena Carrerasa Sequerosa i dr., proizlazi da je ta institucija, ne dovodeći u pitanje ovaj žalbeni postupak, utvrdila više načina izvršenja pobijane presude, među kojima je i moguća financijska naknada Carrerasu Sequerosu i dr.
- 61 Iz toga slijedi da prvi dio prvog žalbenog i protužalbenog razloga Vijeća treba odbiti kao neosnovan.

Drugi dio, koji se temelji na pogreškama koje se tiču prava u vezi s dopuštenosti i dosegom prigovora nezakonitosti istaknutog u prvostupanjskom postupku

– Argumentacija stranaka

- 62 Vijeće, koje podupiru Komisija i Parlament, prigovara Općem sudu da je povrijedio opseg svoje nadležnosti time što je proglasio dopuštenim prigovor nezakonitosti koji su istaknuli Carreras Sequeros i dr. koji se odnosio na cijeli sustav godišnjeg odmora predviđen u novom članku 6. Priloga X. Pravilniku o osoblju, uključujući njegovu konačnu fazu primjenjivu od 2016., a ne samo na odredbu koja je provedena spornim odlukama, odnosno novi članak 6. drugi stavak prvu alineju navedenog priloga Pravilniku o osoblju.
- 63 Prema mišljenju Vijeća, budući da su sporne odluke donesene na temelju članka 6. drugog stavka prve alineje Priloga X. Pravilniku o osoblju, prigovor nezakonitosti mogao se odnositi samo na tu odredbu, s obzirom na to da Komisija u ovom slučaju nije ni izravno ni neizravno primijenila članak 6. prvi stavak navedenog Priloga X.

- 64 Vijeće u tom pogledu ističe da izuzimanje od primjene članka 6. prvog stavka Priloga X. Pravilniku o osoblju, koji se primjenjuje od 1. siječnja 2016., ne može imati učinak na zakonitost spornih odluka kojima se određuje broj dana godišnjeg odmora za 2014., a koje su predmet tužbe za poništenje. Okolnost da se odredba teoretski može primijeniti na dužnosnika ne može opravdati mogućnost da on na temelju članka 277. UFEU-a osporava njezinu zakonitost jer bi se time omogućilo stranci da u potporu bilo kojem pravnom sredstvu osporava primjenjivost bilo kojeg općeg akta, a što je zabranjeno sudskom praksom. Opći sud na taj je način iskrivio sudsku praksu koja se odnosi na dopuštenost i doseg prigovora nezakonitosti, a koja je pravilno navedena u točkama 30. i 31. pobijane presude.
- 65 Carreras Sequeros i dr. smatraju da valja odbiti argumente koje ističe Vijeće.

– *Ocjena Suda*

- 66 U skladu s člankom 277. UFEU-a, svaka se stranka u postupku o aktu opće primjene koji je donijela neka institucija, tijelo, ured ili agencija Unije može pred Sudom Europske unije pozvati na neprimjenjivost tog akta iz razloga određenih u članku 263. drugom stavku UFEU-a.
- 67 Ta odredba izraz je općeg načela kojim se svakoj stranci osigurava pravo da uzgredno osporava valjanost akata opće primjene na kojima se temelji takva odluka, kako bi ishodila poništenje odluke koja joj je upućena (vidjeti u tom smislu presude od 6. ožujka 1979., Simmenthal/Komisija, 92/78, EU:C:1979:53, str. 777., t. 39. i od 19. siječnja 1984., Andersen i dr./Parlament, 262/80, EU:C:1984:18, t. 6.).
- 68 Budući da cilj članka 277. UFEU-a nije omogućavanje stranci da u potporu bilo kojem pravnom sredstvu osporava primjenjivost bilo kojeg općeg akta, akt čija se nezakonitost ističe mora biti primjenjiv, izravno ili neizravno, na slučaj koji je predmet pravnog sredstva (vidjeti u tom smislu presudu od 13. srpnja 1966., Italija/Vijeće i Komisija, 32/65, EU:C:1966:42, str. 563. i 594.).
- 69 Tako je Sud prihvatio da se povodom tužbi za poništenje podnesenih protiv pojedinačnih odluka prigovor nezakonitosti može valjano podnijeti protiv odredbi općeg akta na kojima se temelje navedene odluke (vidjeti u tom smislu, među ostalim, presude od 28. listopada 1981., Krupp Stahl/Komisija, 275/80 i 24/81, EU:C:1981:247, t. 32. i od 11. srpnja 1985., Salerno i dr./Komisija i Vijeće, 87/77, 130/77, 22/83, 9/84 i 10/84, neobjavljena, EU:C:1985:318, t. 36.) odnosno protiv odredbi koje su u izravnoj pravnoj vezi s takvim odlukama (vidjeti u tom smislu, među ostalim, presude od 31. ožujka 1965., Macchiorlati Dalmas/Visoka vlast, 21/64, EU:C:1965:30, str. 227. i 245.; od 9. rujna 2003., Kik/OHIM, C-361/01 P, EU:C:2003:434, t. 76. i od 28. lipnja 2005., Dansk Rørindustri i dr./Komisija, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P do C-208/02 P i C-213/02 P, EU:C:2005:408, t. 237.).
- 70 Nasuprot tomu, Sud je presudio da je nedopušten prigovor nezakonitosti protiv općeg akta čija pobijana pojedinačna odluka ne predstavlja provedbenu mjeru (vidjeti u tom smislu presudu od 5. listopada 2000., Vijeće/Chvatal i dr., C-432/98 P i C-433/98 P, EU:C:2000:545, t. 33.).
- 71 U ovom slučaju Vijeće tvrdi da je Opći sud u točki 35. pobijane presude, s jedne strane, pogrešno kvalificirao postojeći odnos između spornih odluka i novog članka 6. prvog stavka Priloga X. Pravilniku o osoblju kao „izravnu pravnu vezu” i, s druge strane, da je pogrešno smatrao da se, s obzirom na to da je taj prvi stavak krajnji rezultat novog članka 6. drugog stavka prve alineje navedenog priloga, on barem neizravno primjenjuje na navedene odluke.
- 72 Ta se argumentacija ne može prihvatiti.

- 73 Naime, nesporno je da se sporne odluke temelje na novom članku 6. drugom stavku prvoj alineji Priloga X. Pravilniku o osoblju, koji je samo prijelazna odredba kojom se uređuje postupan prijelaz u konačan sustav godišnjeg odmora uspostavljen prvim stavkom tog članka, kako bi se, među ostalim, izbjegli odnosno ublažili učinci nagle izmjene ranijeg sustava na dotične članove osoblja koji su već bili upućeni u treću zemlju na dan 1. siječnja 2014., kao što su to Carreras Sequeros i dr.
- 74 Budući da je sama narav prijelaznog razdoblja organiziranje postupnog prijelaza s jednog sustava na drugi, kao što je to Opći sud pravilno utvrdio u točki 34. pobijane presude, iz tog je utvrđenja stoga zaključio da postoji veza između dvaju stavaka novog članka 6. Priloga X. Pravilniku o osoblju a da pritom nije počinio pogrešku koja se tiče prava. Naime, opravdanje prijelaznog razdoblja predviđeno člankom 6. drugim stavkom Priloga X. Pravilniku o osoblju temelji se isključivo na donošenju konačnog sustava uspostavljenog prvim stavkom navedenog članka.
- 75 U tim je okolnostima Opći sud iz toga pravilno zaključio, u točkama 35. i 39. pobijane presude, da su sporne odluke provedbene mjere sustava koji je počevši od 1. siječnja 2014. uspostavljen člankom 6. Priloga X. Pravilniku o osoblju i da imaju izravnu pravnu vezu s tim sustavom, tako da su Carreras Sequeros i dr. bili ovlašteni pozvati se na nezakonitost konačnog sustava godišnjeg odmora utvrđenog u članku 6. prvom stavku Priloga X. Pravilniku o osoblju.
- 76 Valja dodati da bi suprotno tumačenje, koje zagovara Vijeće, dovelo do toga da bi se za potrebe razmatranja prigovora nezakonitosti sustava godišnjeg odmora određenog od 1. siječnja 2014. umjetno razdvojilo konačno razdoblje i prijelazna razdoblja tog istog sustava.
- 77 Stoga drugi dio prvog žalbenog i protužalbenog razloga Vijeća valja odbiti kao neosnovan, kao i, posljedično, prvi razlog u cijelosti.

Prvi Komisijin žalbeni razlog i drugi žalbeni i protužalbeni razlog Vijeća, koji se temelje na pogreškama koje se tiču prava u pogledu tumačenja članka 31. stavka 2. Povelje i Direktive 2003/88 te utvrđenja o povredi prava na plaćeni godišnji odmor

- 78 Komisija i Vijeće u potporu tim razlozima, usmjerenima protiv ocjena Općeg suda iz točaka 61. do 97. pobijane presude, izlažu u bitnome četiri dijela.

Prva dva dijela, koji se temelje, redom, na pogrešci koja se tiče prava u pogledu mogućnosti pozivanja na direktive protiv institucija Unije i na pogrešnoj definiciji dosega prava na plaćeni godišnji odmor iz članka 31. stavka 2. Povelje, tumačenog u vezi s Direktivom 2003/88

– Argumentacija stranaka

- 79 Prvim dijelom Vijeće prigovara Općem sudu da je u točki 61. pobijane presude utvrdio tri slučaja u kojima se protiv institucija Unije može pozvati na direktivu upućenu državama članicama, čime se povređuje načelo prema kojem takav akt ne može sam po sebi nametnuti tim institucijama obveze u njihovim odnosima sa svojim osobljem, uz jedinu iznimku vrlo relativne nijanse koja proizlazi iz točaka 40. i 46. presude od 19. rujna 2013., Preispitivanje Komisija/Strack (C-579/12 RX-II, EU:C:2013:570).
- 80 Prema mišljenju Vijeća, nijedan od triju slučajeva koje je naveo Opći sud ne može opravdati mogućnost pozivanja na Direktivu 2003/88 u odnosu na institucije Unije. Usto, iz pobijane presude ne proizlazi jasno koji je slučaj mogućnosti pozivanja Opći sud namjeravao primijeniti u ovoj situaciji kao ni do kojeg se stupnja izreka navedene presude temelji na navodima iz njezine točke 61.

- 81 Komisija u svojem odgovoru na protužalbu Vijeća smatra da je teško razaznati služi li točka 61. pobijane presude kao temelj za zahtjev prema kojem bi se protiv zakonodavca Unije moglo pozivati na Direktivu 2003/88, a članak 31. stavak 2. Povelje trebalo bi tumačiti s obzirom na navedenu direktivu. Međutim, Komisija pojašnjava da i ona, kao i Vijeće, osporava tu točku ako bi Sud smatrao da se rasuđivanje Općeg suda o meritumu temelji na uvjetima mogućnosti pozivanja na direktive u odnosu na institucije Unije, kako su navedeni u točki 61. pobijane presude.
- 82 Drugim dijelom Komisija i Vijeće, koje podržava Parlament, ističu da zakonodavac Unije ne može biti vezan, kao što je to Opći sud pogrešno smatrao u točkama 69. do 72. pobijane presude, cjelokupnim sadržajem Direktive 2003/88 te da se ona ne može uključiti u primarno pravo.
- 83 Naime, Komisija smatra da se, u skladu sa sudskom praksom Suda, samo bit članka 7. Direktive 2003/88, kao pravilo minimalne zaštite, a ne sve odredbe te direktive, može uzeti u obzir u okviru uzgrednog nadzora zakonitosti odredbe Pravilnika o osoblju koja se odnosi na pravo na godišnji odmor, s obzirom na članak 31. stavak 2. Povelje.
- 84 Vijeće dodaje da je u ovom slučaju Opći sud iskrivio doseg članka 52. stavka 7. Povelje sofizmom koji dovodi do nadzora zakonitosti Uredbe br. 1023/2013 kojom je donesen novi članak 6. Priloga X. Pravilniku o osoblju, s obzirom na odredbe Direktive 2003/88, uključivanjem potonje u primarno pravo, protivno hijerarhiji pravnih pravila.
- 85 Komisija i Vijeće smatraju da je ta pogreška koja se tiče prava osobito očita jer je zbog nje Opći sud u točkama 73. do 83. pobijane presude ispitivao zakonitost novog članka 6. Priloga X. Pravilniku o osoblju s obzirom na članke 14. i 23. Direktive 2003/88, iako se te odredbe ne mogu uzeti u obzir. U tom pogledu Komisija podsjeća na to da se člankom 336. UFEU-a daje upravo zakonodavcu Unije ovlast utvrđivanja pravila koja se primjenjuju na radne odnose između osoblja institucija Unije i institucija. Time je samim primarnim pravom tim institucijama dana nadležnost za utvrđivanje prava koje se primjenjuje na njihovo osoblje a da ono pritom ne podliježe području primjene drugih odredaba sekundarnog prava.
- 86 Carreras Sequeros i dr. tvrde da su ta dva dijela bespredmetna i u svakom slučaju neosnovana.

– *Ocjena Suda*

- 87 Nakon što je Opći sud u točki 60. pobijane presude podsjetio na to da se ne može smatrati da se odredbama Direktive 2003/88, kao takvima, propisuju obveze institucijama Unije u pogledu njihovih odnosa sa svojim osobljem, u točki 61. navedene presude utvrdio je tri slučaja u kojima institucije ne mogu „isključiti mogućnost da se na pravila ili načela propisana tom direktivom može pozvati protiv [njih]”.
- 88 Kao prvo, Opći sud je naveo da je to slučaj kada se ta pravila ili ta načela „pojavljuju samo kao poseban oblik osnovnih pravila Ugovora i općih načela kojima su navedene institucije izravno obvezane”. Kao drugo, Opći sud je smatrao da „institucija može biti vezana direktivom ako je ona, u okviru svoje organizacijske autonomije i u okvirima Pravilnika o osoblju, nastojala izvršiti određenu obvezu propisanu direktivom ili u slučaju da unutarnji akt opće primjene sam izričito upućuje na mjere koje je donio zakonodavac Unije na temelju Ugovorâ”. Naposljetku, kao treće, Opći sud je smatrao da „institucije moraju, sukladno obvezi lojalnosti koju imaju, voditi računa, postupajući kao poslodavac, o zakonskim odredbama donesenima na razini Unije”.
- 89 Bez potrebe načelnog odlučivanja o točnosti navoda Općeg suda iz točke 61. pobijane presude o trima različitim mogućnostima pozivanja na direktivu protiv institucije Unije, prije svega valja primijetiti da je u pogledu Direktive 2003/88, o kojoj je jedino riječ u ovom predmetu, Opći sud u točki 64. te presude odbio argument Carrerasa Sequerosa i dr., koji su upućivanjem na tu direktivu smatrali da je članak 1.e

stavak 2. Pravilnika o osoblju opći akt unutarnje primjene. Time je Opći sud, kao što to izričito proizlazi iz te točke 64., isključio mogućnost da se Carreras Sequeros i dr. pozivaju na članak 1.e stavak 2. Pravilnika o osoblju i navedenu direktivu kako bi se novi članak 6. Priloga X. Pravilniku o osoblju uzgredno proglasio neprimjenjivim.

- 90 Stoga valja kao bespredmetan odbiti argument Vijeća jer ono kritizira drugi slučaj koji je Opći sud istaknuo u točki 61. pobijane presude a da se pritom izreka te presude ne temelji na ocjeni koja se odnosi na taj slučaj.
- 91 Nadalje, ni iz jednog obrazloženja pobijane presude ne proizlazi da je Opći sud primijenio treći slučaj koji je naveo u točki 61. navedene presude i na koji se podsjeća u točki 88. ove presude. Stoga je argument Vijeća također bespredmetan u dijelu u kojem se odnosi na taj treći slučaj.
- 92 Naposljetku, što se tiče prvog slučaja mogućnosti pozivanja na Direktivu 2003/88 protiv institucije Unije koji je naveden u točki 61. pobijane presude, a prema kojem je ta direktiva u cijelosti poseban izraz temeljnih pravila Ugovora i općih načela, Opći sud je taj slučaj uzeo u obzir osobito u točkama 69. do 83. navedene presude.
- 93 Međutim, dovoljno je istaknuti da se izreka pobijane presude ne temelji na razmatranjima iz točaka 69. do 83. te presude, nego na obrazloženju iznesenom u njezinim točkama 84. do 113., u kojima je Opći sud utvrdio postojanje neopravdane povrede prava na plaćeni godišnji odmor Carrerasa Sequerosa i dr., koja se temelji na povredi prirode i svrhe tog prava sadržanog u članku 31. stavku 2. Povelje.
- 94 Stoga valja kao bespredmetne odbiti prva dva dijela prvog Komisijina žalbenog razloga i drugog žalbenog i protužalbenog razloga Vijeća.

Treći dio, koji se temelji na pogrešci koja se tiče prava u pogledu prirode i svrhe prava sadržanog u članku 31. stavku 2. Povelje

– Argumentacija stranaka

- 95 Komisija i Vijeće ističu da je pogrešna tvrdnja Općeg suda sadržana u točki 88. pobijane presude, prema kojoj se pravom na godišnji odmor iz članka 31. stavka 2. Povelje nastoji promicati poboljšanje životnih i radnih uvjeta radnika.
- 96 Takva svrha nije navedena u tom članku, čiji se naslov odnosi samo na „[p]oštene i pravične radne uvjete”. Kao što se na to podsjeća u sudskoj praksi Suda navedenoj u točki 84. pobijane presude, svrha prava na godišnji odmor jest, prema mišljenju tih institucija, raspolaganje vremenom za opuštanje i razonodu.
- 97 Komisija dodaje da cilj poboljšanja životnih i radnih uvjeta zainteresiranih osoba ne proizlazi ni iz tumačenja članka 31. stavka 2. Povelje s obzirom na Direktivu 2003/88, kao što je to Opći sud smatrao u točki 70. pobijane presude. Naime, ništa ne opravdava da se u sadržaj prava na godišnji odmor, zajamčenog člankom 31. stavkom 2. Povelje, uključe druge odredbe Direktive 2003/88 osim njezina članka 7.
- 98 Pritom ništa ne mijenjaju na stvari upućivanja u točki 85. pobijane presude na članke 151. i 153. UFEU-a, koji se, doduše, odnose na ciljeve socijalne politike Unije. Te odredbe u ovom slučaju nisu relevantne jer je riječ o ocjeni usklađenosti zakonodavnog akta donesenog na temelju članka 336. UFEU-a s člankom 31. stavkom 2. Povelje.

- 99 Naposljetku, tvrdnja Općeg suda sadržana u točki 90. pobijane presude, prema kojoj se smanjenje broja dana godišnjeg odmora u novom članku 6. Priloga X. Pravilniku o osoblju ne može smatrati spojivim s načelom promicanja poboljšanja životnih i radnih uvjeta zainteresiranih osoba, također je pogrešna zbog sljedećih dvaju razloga.
- 100 S jedne strane, Komisija smatra da ni iz jedne presude Suda ne proizlazi da je poboljšanje životnih i radnih uvjeta samo po sebi poseban izraz temeljnog pravila Ugovorâ ili općeg načela. Naprotiv, Sud je u presudi od 22. prosinca 2008., Centeno Mediavilla i dr./Komisija (C-443/07 P, EU:C:2008:767, t. 60. i 99.) naveo da se, kada zakonodavac postupa na temelju članka 336. UFEU-a, prava dužnosnika mogu izmijeniti u bilo kojem trenutku, čak i ako su izmijenjene odredbe nepovoljnije od prethodnih.
- 101 S druge strane, Vijeće smatra da se ne postavlja pitanje je li smanjenje broja dana godišnjeg odmora u skladu s načelom poboljšanja životnih i radnih uvjeta, nego utječe li broj dana godišnjeg odmora na koji dužnosnici i službenici Unije imaju pravo na njihovo pravo na godišnje odmore, na njihovo zdravlje i sigurnost.
- 102 Naime, Komisija i Vijeće smatraju da se novim člankom 6. Priloga X. Pravilniku o osoblju poštuje bitan sadržaj prava na plaćeni godišnji odmor, kako je zajamčeno člankom 31. stavkom 2. Povelje, jer broj dana godišnjeg odmora koji se automatski priznaje tim novim člankom 6., odnosno 24 dana počevši od 1. siječnja 2016., ostaje veći od najmanje četiri tjedna, odnosno 20 dana, kako se zahtijeva člankom 7. Direktive 2003/88. Smanjenje broja dana godišnjeg odmora u toj mjeri ne može se samo po sebi smatrati nezakonitim, suprotno onomu što je Opći sud presudio u točki 90. pobijane presude.
- 103 Parlament podržava tu analizu. Parlament dodaje da nije povrijeđeno temeljno pravo na plaćeni godišnji odmor jer predmetni dužnosnici i službenici raspolazu dovoljnim brojem dana odmora, u ovom slučaju većim od minimalnih zahtjeva koji su na snazi u Uniji, čak i nakon što je zakonodavac Unije izmijenio Prilog X. Pravilniku o osoblju.
- 104 Carreras Sequeros i dr. tvrde, prije svega, da u okviru ovih žalbi dotične institucije ne objašnjavaju jasno u kojoj bi mjeri njihova argumentacija trebala dovesti do ukidanja pobijane presude. Naime, čak i pod pretpostavkom da cilj članka 31. stavka 2. Povelje nije promicanje poboljšanja životnih i radnih uvjeta radnika, njime se nedvojbeno nastoji poboljšati zaštita zdravlja i sigurnosti radnika u smislu članka 153. stavka 1. UFEU-a.
- 105 Naime, Opći sud presudio je da bi to temeljno načelo socijalnog prava Unije bilo povrijeđeno ako bi zakonodavac Unije bio ovlašten znatno skratiti trajanje plaćenog godišnjeg odmora a da nije dokazao da je stvarno proveo uravnoteženo odvagivanje postojećih interesa. Stoga Carreras Sequeros i dr. smatraju da je Opći sud pravilno odlučio da je smanjenje prava na plaćeni godišnji odmor službenika upućenih na rad u treće zemlje neproporcionalno.
- 106 Carreras Sequeros i dr. dodaju da je pobijana presuda dio postojeće sudske prakse Suda (presuda od 6. studenoga 2018., Bauer i Willmeroth, C-569/16 i C-570/16, EU:C:2018:871, t. 81. do 84.), prema kojoj radnici imaju pravo na plaćeni godišnji odmor čije trajanje treba postupno uskladiti i stoga ima za cilj poboljšanje životnih i radnih uvjeta. Članak 31. stavak 2. Povelje ne može se tumačiti drukčije od načela koje bi trebao odražavati.
- 107 Osim toga, institucije Unije iz pobijane presude pogrešno zaključuju o postojanju navodnog „neregresijskog načela”, iako je Opći sud u točki 90. navedene presude izričito presudio upravo suprotno. Naime, iz te presude proizlazi da je jedino ograničenje koje Opći sud nalaže zakonodavcu Unije kada namjerava skratiti trajanje godišnjeg odmora to da barem uravnoteženo odvagane postojeće interese.

108 U ovom slučaju Carreras Sequeros i dr. smatraju da uvodne izjave Uredbe br. 1023/2013 ni na koji način ne odražavaju bilo kakvo uzimanje u obzir posebne naravi i svrhe temeljnog prava na plaćeni godišnji odmor, tako da je Opći sud pravilno prihvatio njihov prigovor nezakovitosti. Štoviše, to ograničenje nametnuto institucijama Unije u skladu je s obvezom obrazlaganja iz članka 296. UFEU-a.

– *Ocjena Suda*

109 Kao što to proizlazi iz točaka 84. do 97. pobijane presude, Opći sud smatrao je da je donošenjem novog članka 6. Priloga X. Pravilniku o osoblju, kojim se znatno smanjuje broj dana godišnjeg odmora dužnosnika i službenika upućenih na rad u treće zemlje, zakonodavac Unije povrijedio pravo na godišnji odmor, kako je zaštićeno člankom 31. stavkom 2. Povelje, iako je broj dana godišnjeg odmora utvrđen u tom novom članku 6. u svakom slučaju ostao veći od najkraćeg trajanja godišnjeg odmora od četiri tjedna, propisanog člankom 7. stavkom 1. Direktive 2003/88.

110 U tom pogledu valja podsjetiti, s jedne strane, na to da se odredbe Povelje, kao što to proizlazi iz njezina članka 51. stavka 1., odnose, među ostalim, na institucije Unije, koje su stoga dužne poštovati prava koja su utvrđena Poveljom. S druge strane, budući da članak 31. stavak 2. Povelje, u skladu s člankom 6. stavkom 1. prvim podstavkom UFEU-a, ima istu pravnu snagu kao i odredbe Ugovorâ, njegovo poštovanje obvezuje zakonodavca Unije, među ostalim, kada on donosi akt poput Pravilnika o osoblju na temelju članka 336. UFEU-a (presuda od 19. rujna 2013., Preispitivanje Komisija/Strack, C-579/12 RX-II, EU:C:2013:570, t. 39. i 58.).

111 Člankom 31. stavkom 2. Povelje utvrđuje se da svaki radnik ima pravo na plaćeni godišnji odmor, ali se ne precizira točno trajanje tog razdoblja (vidjeti u tom smislu presude od 6. studenoga 2018., Bauer i Willmeroth, C-569/16 i C-570/16, EU:C:2018:871, t. 85. i od 6. studenoga 2018., Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften, C-684/16, EU:C:2018:874, t. 74.). Stoga, kao što je to nezavisna odvjetnica istaknula u točki 64. svojeg mišljenja, temeljno pravo na plaćeni godišnji odmor, zajamčeno tom odredbom Povelje, zahtijeva normativnu konkretizaciju barem u pogledu trajanja tog odmora.

112 U skladu s objašnjenjima koja se odnose na članak 31. Povelje, koja, u skladu s člankom 6. stavkom 1. trećim podstavkom UFEU-a i člankom 52. stavkom 7. Povelje, treba uzeti u obzir prilikom njezina tumačenja, članak 31. stavak 2. Povelje nadahnut je Direktivom Vijeća 93/104/EZ od 23. studenoga 1993. o određenim vidovima organizacije radnog vremena (SL 1993., L 307, str. 18.), koja je zamijenjena i kodificirana Direktivom 2003/88 (vidjeti u tom smislu presude od 19. rujna 2013., Preispitivanje Komisija/Strack, C-579/12 RX-II, EU:C:2013:570, t. 27., 28. i 39. i od 6. studenoga 2018., Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften, C-684/16, EU:C:2018:874, t. 52. i 53.).

113 Međutim, pravo na plaćeni godišnji odmor, kao temeljno i obvezujuće načelo socijalnog prava Unije, utvrđeno u članku 31. stavku 2. Povelje, nalazi svoj izvor, u skladu s istim objašnjenjima, i u različitim instrumentima koje su države članice donijele na razini Unije, kao što je to Povelja Zajednice o osnovnim socijalnim pravima radnika, ili, pak, u kojima su navedene države članice surađivale ili kojima su pristupile, kao što je to Europska socijalna povelja, koje su sve države članice stranke, pri čemu su ta dva instrumenta spomenuta u članku 151. UFEU-a (vidjeti u tom smislu, među ostalim, presude od 19. rujna 2013., Preispitivanje Komisija/Strack, C-579/12 RX-II, EU:C:2013:570, t. 26. i 27. i od 6. studenoga 2018., Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften, C-684/16, EU:C:2018:874, t. 70. do 73.).

114 Konkretnije, objašnjenja koja se odnose na članak 31. stavak 2. Povelje podsjećaju na to da se ta odredba temelji na članku 2. Europske socijalne povelje kao i na točki 8. Povelje Zajednice o osnovnim socijalnim pravima radnika, pri čemu obje potvrđuju pravo svakog radnika na plaćeni godišnji odmor, a člankom 2. Europske socijalne povelje jamči se odobravanje takvog odmora u trajanju od najmanje četiri tjedna.

- 115 Stoga iz objašnjenja koja se odnose na članak 31. stavak 2. Povelje proizlazi da se njihovim pozivanjem na Direktivu 2003/88 ne upućuje na nju u cijelosti, kao što je to pogrešno smatrao Opći sud u točkama 69. do 83. pobijane presude, a čiji je predmet usto širi od prava iz članka 31. stavka 2. Povelje, nego na njezine odredbe koje odražavaju i pojašnjavaju temeljno pravo na plaćeni godišnji odmor, utvrđeno tom odredbom Povelje. To je, prema sudskoj praksi Suda, slučaj s člankom 7. stavkom 1. Direktive 2003/88, kojim se predviđa pravo na plaćeni godišnji odmor u trajanju od najmanje četiri tjedna (vidjeti u tom smislu presude od 4. listopada 2018., Dicu, C-12/17, EU:C:2018:799, t. 24. i 25. i od 13. prosinca 2018., Hein, C-385/17, EU:C:2018:1018, t. 22. i 23.).
- 116 U tom pogledu, kao što to potvrđuje članak 1.e stavak 2. Pravilnika o osoblju i kao što to navode institucije Unije u predmetnim žalbama, minimalni zahtjevi iz članka 7. stavka 1. Direktive 2003/88, s obzirom na to da svakom radniku jamče pravo na plaćeni godišnji odmor u trajanju od najmanje četiri tjedna, sastavni su dio Pravilnika o osoblju i moraju se, podložno njegovim povoljnijim odredbama, primijeniti na dužnosnike i službenike institucija Unije (vidjeti u tom smislu presudu od 19. rujna 2013., Preispitivanje Komisija/Strack, C-579/12 RX-II, EU:C:2013:570, t. 51. i 56.).
- 117 Odredba poput članka 7. stavka 1. Direktive 2003/88, kojom se u pravu Unije utvrđuje minimalno trajanje plaćenog godišnjeg odmora na koji svaki radnik ima pravo i koje se time usklađuje s trajanjem predviđenim u članku 2. Europske socijalne povelje, na kojem se također zasniva temeljno pravo na plaćeni godišnji odmor iz članka 31. stavka 2. Povelje, ne može samo po sebi predstavljati povredu tog temeljnog prava. Naime, člankom 7. stavkom 1. navedene direktive samo se konkretizira to temeljno pravo.
- 118 Iz toga slijedi da se ne može smatrati povredom temeljnog prava na plaćeni godišnji odmor odredba prava Unije kojom se, poput novog članka 6. Priloga X. Pravilniku o osoblju, radnicima osigurava pravo na plaćeni godišnji odmor u trajanju duljem od najmanje četiri tjedna, propisano u članku 7. stavku 1. Direktive 2003/88.
- 119 U tom pogledu valja istaknuti da je na temelju novog članka 6. drugog stavka Priloga X. Pravilniku o osoblju broj dana plaćenog godišnjeg odmora dodijeljenog dužnosnicima i službenicima upućenima na rad u treće zemlje iznosio 36 za 2014., na koju se odnose sporne odluke, i 30 za 2015. Primjenom prvog stavka tog novog članka 6., taj je broj od 1. siječnja 2016. smanjen na 24, pri čemu ipak valja pojasniti da, za razliku od onoga što je Opći sud presudio u točki 109. pobijane presude, ti dužnosnici i službenici, poput drugih dužnosnika i službenika Unije, imaju od tog datuma pravo na primjenu članka 57. Pravilnika o osoblju – kao što to proizlazi iz priloga odluci Komisije od 16. prosinca 2013. o odmorima, koji je ta institucija podnijela nastavno na mjeru upravljanja postupkom koju je donio Opći sud – u skladu s kojim dužnosnik u kalendarskoj godini ima pravo na dodatne dane odmora u odnosu na svoje temeljno pravo ovisno o svojem razredu i dobi, a najviše do 30 radnih dana.
- 120 Okolnost da su od stupanja na snagu novog članka 6. Priloga X. Pravilniku o osoblju dotični dužnosnici i službenici postupno bili lišeni određenog broja dana plaćenog godišnjeg odmora ni na koji način ne mijenja utvrđenja iz točaka 118. i 119. ove presude jer oni u skladu s tim novim člankom 6. zadržavaju pravo na razdoblje plaćenog godišnjeg odmora koje u svakom slučaju prelazi ono koje proizlazi iz minimalnih zahtjeva iz članka 7. stavka 1. Direktive 2003/88.
- 121 Valja dodati da odredba kao što je to novi članak 6. Priloga X. Pravilniku o osoblju, time što određuje trajanje plaćenog godišnjeg odmora dulje od najmanje četiri tjedna, koja se zahtijevaju člankom 7. stavkom 1. Direktive 2003/88, jamči ispunjavanje dvostruke svrhe prava na godišnji odmor, odnosno, u skladu sa sudskom praksom Suda, omogućavanje radniku odmora od obavljanja njegovih zadataka i raspolaganje vremenom za opuštanje i razonodu (vidjeti, među ostalim, presude od 19. rujna 2013., Preispitivanje Komisija/Strack, C-579/12 RX-II, EU:C:2013:570, t. 35. i od 6. studenoga 2018., Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften, C-684/16, EU:C:2018:874, t. 32.).

- 122 Usto, određivanje takvog trajanja plaćenog godišnjeg odmora iznad minimalnih zahtjeva iz članka 7. stavka 1. Direktive 2003/88 pridonosi poštovanju cilja utvrđenog u članku 2. Europske socijalne povelje, koji je Opći sud ipak propustio uzeti u obzir u obrazloženju pobijane presude, osobito u njezinoj točki 87.
- 123 Naime, iz tog članka Europske socijalne povelje proizlazi da su se njezine ugovorne stranke sporazumjele da najkraće razdoblje plaćenog godišnjeg odmora u trajanju od četiri tjedna omogućuje „osiguranj[e] učinkovitog ostvarivanja prava na pravične radne uvjete”.
- 124 Naposljetku valja navesti, a suprotno onomu što tvrdi Komisija, da – s obzirom na točku 8. Povelje Zajednice o osnovnim socijalnim pravima radnika te kao što je to Opći sud utvrdio u točki 88. pobijane presude – pravo na godišnji odmor predviđeno člankom 31. stavkom 2. Povelje u načelu ima za cilj promicati poboljšanje životnih i radnih uvjeta radnika.
- 125 Međutim, to utvrđenje nikako ne može značiti, suprotno onomu što je Opći sud u biti smatrao u točkama 89. i 90. pobijane presude, da se, iako ona dovodi do smanjenja broja dana plaćenog godišnjeg odmora na koji su dotični radnici imali pravo na temelju prethodne odredbe, odredba kojom se to trajanje zadržava iznad minimalnih zahtjeva predviđenih u članku 7. stavku 1. Direktive 2003/88 mora smatrati nespojivom s takvim ciljem ni, uostalom, nespojivom s ciljem poboljšanja zaštite zdravlja i sigurnosti radnika, čemu ti minimalni zahtjevi izravno doprinose (vidjeti u tom smislu presudu od 19. rujna 2013., Preispitivanje Komisija/Strack, C-579/12 RX-II, EU:C:2013:570, t. 44.).
- 126 Iz toga slijedi, a suprotno onomu što je presudio Opći sud, da se ne može smatrati da se priroda i svrha temeljnog prava na plaćeni godišnji odmor iz članka 31. stavka 2. Povelje povređuju odredbom prava Unije poput novog članka 6. Priloga X. Pravilniku o osoblju, čiji je predmet preciziranje trajanja prava na godišnji odmor koji moraju imati dužnosnici i službenici upućeni na rad u treće zemlje, pri čemu im se u svakom slučaju osigurava trajanje koje premašuje minimalne zahtjeve iz članka 7. stavka 1. Direktive 2003/88.
- 127 Iz svega prethodno navedenog proizlazi da Opći sud nije mogao smatrati a da njegova ocjena pritom ne bude zahvaćena pogreškama koje se tiču prava da je donošenjem novog članka 6. Priloga X. Pravilniku o osoblju zakonodavac Unije povrijedio temeljno pravo na plaćeni godišnji odmor iz članka 31. stavka 2. Povelje, iako je trajanje plaćenog godišnjeg odmora dužnosnika i službenika upućenih na rad u treće zemlje koje je utvrđeno tim novim člankom 6. u svakom slučaju ostalo dulje od minimalnog razdoblja od četiri tjedna koje se zahtijeva člankom 7. stavkom 1. Direktive 2003/88.
- 128 U tim okolnostima valja prihvatiti treći dio prvog Komisijina žalbenog razloga i drugog žalbenog i protužalbenog razloga Vijeća. Stoga valja ukinuti pobijanu presudu, pri čemu nije potrebno razmatrati četvrti dio tih razloga ni ostale razloge iz žalbi Komisije i Vijeća te protužalbe Vijeća, koji se odnose na ocjenu Općeg suda o opravdanju povrede prava na godišnji odmor.

O tužbi pred Općim sudom

- 129 U skladu s drugom rečenicom prvog stavka članka 61. Statuta Suda Europske unije, Sud u slučaju ukidanja odluke Općeg suda može sam konačno odlučiti o sporu ako stanje postupka to dopušta.
- 130 U ovom slučaju, uzimajući osobito u obzir okolnost da se tužba za poništenje Carrerasa Sequerosa i dr. u predmetu T-518/16 temelji na razlozima koji su bili predmet kontradiktorne rasprave pred Općim sudom i čije razmatranje ne zahtijeva provođenje nikakve dodatne mjere upravljanja postupkom ili izvođenja dokaza u spis, Sud smatra da stanje postupka povodom tužbe omogućuje donošenje presude te da o tužbi treba konačno odlučiti.

- 131 Ta tužba počiva na četirima tužbenim razlozima, koji se temelje na povredi, redom, prirode i svrhe prava na godišnji odmor, općeg načela jednakog postupanja, načela zaštite legitimnih očekivanja te prava na poštovanje privatnog i obiteljskog života.

Prvi tužbeni razlog, koji se temelji na povredi posebne prirode i svrhe prava na godišnji odmor

- 132 Carreras Sequeros i dr. u biti tvrde da je zakonodavac Unije donošenjem novog članka 6. Priloga X. Pravilniku o osoblju povrijedio posebnu prirodu i svrhu prava na godišnji odmor.
- 133 Međutim, u tom je pogledu dovoljno utvrditi da se zbog razloga izloženih u točkama 110. do 127. ove presude taj tužbeni razlog treba odbiti kao neosnovan jer se, naime, trajanjem plaćenog godišnjeg odmora, koje je novim člankom 6. Priloga X. Pravilniku o osoblju određeno iznad minimalnih zahtjeva propisanih člankom 7. stavkom 1. Direktive 2003/88, ne povređuju priroda i svrha temeljnog prava Carrerasa Sequerosa i dr. na razdoblje plaćenog godišnjeg odmora koje je predviđeno u članku 31. stavku 2. Povelje.

Drugi tužbeni razlog, koji se temelji na povredi općeg načela jednakog postupanja

- 134 Carreras Sequeros i dr. tvrde, s jedne strane, da se smanjenjem broja njihovih dana godišnjeg odmora krši načelo jednakog postupanja jer se njime ne uzima u obzir posebna situacija koja razlikuje dužnosnike i službenike upućene na rad u treću zemlju od osoblja raspoređenog u Uniji, a koja se u biti odnosi na činjenicu da su prvonavedeni podvrgnuti težim životnim uvjetima, učestalijoj povremenoj mobilnosti, a često i nužnosti zadržavanja dvaju boravišta, jednog u mjestu upućivanja na rad i drugog obiteljskog boravišta.
- 135 S druge strane, oni navode da za dužnosnike i službenike upućene na rad u treće zemlje zakonodavac Unije nije predvidio mogućnost ostvarivanja dodatnih dana godišnjeg odmora, ovisno o dobi i razredu, do najviše 30 radnih dana iz članka 57. Pravilnika o osoblju, a za razliku od dužnosnika i službenika raspoređenih u Uniji.
- 136 Komisija, koju podupiru Vijeće i Parlament, osporava osnovanost tog razloga.
- 137 U tom pogledu valja podsjetiti na to da načelo jednakog postupanja, koje se primjenjuje na pravo javne službe Unije (vidjeti u tom smislu presudu od 22. prosinca 2008., Centeno Mediavilla i dr./Komisija, C-443/07 P, EU:C:2008:767, t. 76.), zahtijeva da se u usporedivim situacijama ne postupa na različit način i da se u različitim situacijama ne postupa na jednak način, osim ako je takvo postupanje objektivno opravdano (vidjeti u tom smislu presude od 11. rujna 2007., Lindorfer/Vijeće, C-227/04 P, EU:C:2007:490, t. 63. i od 15. travnja 2010., Gualtieri/Komisija, C-485/08 P, EU:C:2010:188, t. 70.)
- 138 U ovom slučaju, kada je riječ o argumentaciji Carrerasa Sequerosa i dr. navedenoj u točki 134. ove presude, valja istaknuti da je zakonodavac Unije – neovisno o drugim povlasticama koje je Komisija istaknula, a koje na temelju članaka 5., 10. i 24. Priloga X. Pravilniku o osoblju uživaju dužnosnici i službenici upućeni na rad u treću zemlju na području, odgovarajuće, stanovanja, posebne naknade za životne uvjete i dodatnog zdravstvenog osiguranja – prilikom donošenja reforme iz 2014. zadržao mogućnost da ti dužnosnici i službenici, uzimajući u obzir njihovu posebnu situaciju, na temelju članka 8. stavka 1. i članka 9. stavka 2. Priloga X. Pravilniku o osoblju zatraže poseban dopust za oporavak od najviše 15 dana, ovisno o stupnju težine životnih uvjeta u mjestu rada, a koji se dodaje na prava na plaćeni godišnji odmor koja su Pravilnikom o osoblju priznata svakom dužnosniku i službeniku Unije.
- 139 Što se tiče argumentacije Carrerasa Sequerosa i dr. iz točke 135. ove presude, treba je odbiti zbog razloga navedenih u njezinoj točki 119.

140 Iz toga proizlazi da drugi tužbeni razlog treba odbiti kao neosnovan.

Treći tužbeni razlog, koji se temelji na povredi načela zaštite legitimnih očekivanja

141 Carreras Sequeros i dr. tvrde da je broj dana godišnjeg odmora na koji su imali pravo prije 1. siječnja 2014. bio bitan i odlučujući uvjet njihovih radnih uvjeta. Usto, dugo razdoblje tijekom kojeg su institucije Unije smatrale da je taj broj dana godišnjeg odmora potreban stvorilo im je legitimna očekivanja u pogledu mogućnosti da tijekom svoje karijere usklađuju svoj poslovni i privatni život, a zakonodavac Unije onemogućio je to očekivanje.

142 Komisija i intervenijenti osporavaju tu argumentaciju.

143 U tom pogledu valja podsjetiti, s jedne strane, na to da je pravna veza između dužnosnika i uprave uređena službeničkim propisom, a ne ugovorom. Iz toga proizlazi da zakonodavac u svakom trenutku može izmijeniti prava i obveze dužnosnika (presude od 22. prosinca 2008., Centeno Mediavilla i dr./Komisija, C-443/07 P, EU:C:2008:767, t. 60. i od 4. ožujka 2010., Angé Serrano i dr./Parlament, C-496/08 P, EU:C:2010:116, t. 82.).

144 S druge strane, valja podsjetiti na to da pravo pozivanja na načelo zaštite legitimnih očekivanja pretpostavlja da su nadležna tijela Unije zainteresiranoj osobi dala precizna, bezuvjetna i dosljedna jamstva koja potječu iz ovlaštenih i pouzdanih izvora (presuda od 14. lipnja 2016., Marchiani/Parlament, C-566/14 P, EU:C:2016:437, t. 77. i navedena sudska praksa).

145 Međutim, kao što su to Komisija i intervenijenti tvrdili, a pri čemu Carreras Sequeros i dr. tomu nisu proturječili, potonji nisu dokazali postojanje bilo kakvog osiguranja koje su im dala nadležna tijela Unije u pogledu činjenice da članak 6. Priloga X. Pravilniku o osoblju neće nikada biti izmijenjen.

146 Iz toga slijedi da treći tužbeni razlog treba odbiti kao neosnovan.

Četvrti tužbeni razlog, koji se temelji na povredi prava na poštovanje privatnog i obiteljskog života

147 Carreras Sequeros i dr. tvrde da ih novi članak 6. Priloga X. Pravilniku o osoblju sprečava u tome da tijekom svojeg godišnjeg odmora zadrže svoje obiteljske i društvene aktivnosti koje su ranije bile moguće. U tom pogledu oni navode primjer jednog od njih koji je raspoređen u Pakistanu, ali boravi u Milanu (Italija), i koji u konačnici ima samo 16 dana godišnje za održavanje odnosa sa svojim kćerima koje žive u Ateni (Grčka) sa svojom majkom.

148 Carreras Sequeros i dr. smatraju da je pogoršanje njihovih radnih uvjeta koje utječe na njihov privatni i obiteljski život neproporcionalno.

149 Komisija, čije argumente podupiru Vijeće i Parlament, osporava tu argumentaciju Carrerasa Sequerosa i dr.

150 U tom pogledu valja istaknuti da se novi članak 6. Priloga X. Pravilniku o osoblju, čiju nezakonitost ističu Carreras Sequeros i dr., odnosi isključivo na broj dana godišnjeg odmora koji se priznaje dužnosnicima i službenicima upućenima na rad u treće zemlje, pri čemu u ovom slučaju nije potrebno odlučivati o vezi koju Carreras Sequeros i dr. nastoje dokazati između prava sadržanih u, redom, članku 7. i članku 31. stavku 2. Povelje.

- 151 Kao što je to istaknula Komisija, koju podupiru Vijeće i Parlament, taj novi članak 6. ne dovodi u pitanje opće odredbe primjenjive na dužnosnike i službenike obuhvaćene Pravilnikom o osoblju, kojima se uzima u obzir privatni i obiteljski život zainteresirane osobe, poput onih koje se odnose na godišnji izračun putnih troškova i vrijeme za putovanje.
- 152 Uostalom, drugim se odredbama Priloga X. Pravilniku o osoblju uzimaju u obzir obiteljsko stanje dužnosnika i službenika upućenih na rad u treće zemlje. Tako se članci 18., 20. do 22., 24. i 25. tog priloga – koji se odnose, redom, na naknadu troškova stanovanja, na naknadu putnih troškova, na snošenje troškova preseljenja, na naknadu za privremeni smještaj kao i na davanja za dopunsko zdravstveno osiguranje i osiguranje od nezgoda koje mogu nastati izvan Unije – primjenjuju kako na te dužnosnike i službenike tako i na njihove obitelji odnosno na osobe koje oni uzdržavaju.
- 153 Naposljetku, što se tiče primjera navedenog u točki 147. ove presude koji su u potporu tom tužbenom razlogu istaknuli Carreras Sequeros i dr., valja podsjetiti na to da ocjena zakonitosti akta Unije u pogledu temeljnih prava u svakom slučaju ne može počivati na navodima koji se temelje na posljedicama tog akta u konkretnom slučaju (vidjeti u tom smislu presudu od 14. listopada 1999., Atlanta/Europska zajednica, C-104/97 P, EU:C:1999:498, t. 43.).
- 154 Iz toga slijedi da četvrti tužbeni razlog također treba odbiti kao neosnovan.
- 155 Budući da nijedan od tužbenih razloga nije prihvaćen, tužbu treba odbiti.

Troškovi

- 156 U skladu s člankom 184. stavkom 2. Poslovnika, kad žalba nije osnovana ili kad je osnovana i Sud sâm konačno odluči o sporu, on odlučuje o troškovima.
- 157 U skladu s člankom 138. stavkom 1. tog Poslovnika, koji se primjenjuje na žalbeni postupak na temelju njegova članka 184. stavka 1., stranka koja ne uspije u postupku dužna je, na zahtjev protivne stranke, snositi troškove.
- 158 Budući da u ovom slučaju Carreras Sequeros i dr. nisu uspjeli u postupku, a Vijeće je postavilo zahtjev da im se naloži snošenje troškova, treba im naložiti snošenje troškova Vijeća u vezi s predmetnim žalbama i postupkom pred Općim sudom. Budući da je Komisija postavila zahtjev pred Općim sudom da se Carrerasu Sequerosu i dr. naloži snošenje troškova, ali ne i pred Sudom, treba im naložiti snošenje Komisijinih troškova u vezi s postupkom pred Općim sudom, pri čemu Komisija treba snositi vlastite troškove u vezi s ovim žalbama.
- 159 U skladu s člankom 140. stavkom 1. Poslovnika, koji se na temelju njegova članka 184. stavka 1. primjenjuje na žalbeni postupak, države članice i institucije koje su intervenirale u postupak nose vlastite troškove. Parlament, koji je bio intervenijent u postupku pred Općim sudom i koji je sudjelovao u postupku pred Sudom, stoga treba snositi vlastite troškove.

Slijedom navedenog, Sud (veliko vijeće) proglašava i presuđuje:

- 1. Ukida se presuda Općeg suda Europske unije od 4. prosinca 2018., Carreras Sequeros i dr./Komisija (T-518/16, EU:T:2018:873).**
- 2. Odbija se tužba koju su u predmetu T-518/16 podnijeli Francisco Carreras Sequeros, Mariola de las Heras Ojeda, Olivier Maes, Gabrio Marinozzi, Giacomo Miserocchi i Marc Thieme Groen.**

- 3. Francisco Carreras Sequeros, Mariola de las Heras Ojeda, Olivier Maes, Gabrio Marinozzi, Giacomo Miserocchi i Marc Thieme Groen snose vlastite troškove i troškove Vijeća Europske unije nastale u kontekstu predmetnih žalbi i postupka pred Općim sudom Europske unije, kao i troškove Europske komisije u kontekstu potonjeg postupka.**
- 4. Komisija snosi vlastite troškove u okviru ovih žalbi.**
- 5. Europski parlament snosi vlastite troškove.**

Potpisi